

DIE ZEITUNG DER KATHOLISCHEN PFARRGEMEINDE
DES HL. APOSTELS BARTHOLOMÄUS IN MEISTERSWALDE

BEI DEM HL. BARTHOLOMÄUS IN MEISTERSWALDE

Nummer 22 (339)

Meisterswalde, Juni 2019

ISSN 2082-0089 10.Jg.

Pismo przeznaczone jest wyłącznie do użytku wewnętrznego członków wspólnoty parafialnej w Mierzeszynie.

**SĄD OSTATECZNY HANSA MEMLINGA W KOŚCIELE
W MIERZESZYNIE NA WYŻYNIE GDAŃSKIEJ**

Prezbiterium obecnego kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa w Mierzeszynie w okresie II wojny światowej wraz z obrazem Hansa Memlinga

**DIE JÜNGSTE GERICHT VON HANS MEMLING IN DIE KIRCHE
VON MEISTERSWALDE AUF DER DANZIGER HÖHE**

GAZETA PARAFII ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA W MIERZESZYŃNIE

U ŚW. BARTŁOMIEJA W MIERZESZYŃNIE

Numer 39 (106) Mierzyszyn, Boże Narodzenie 2013 r. ISSN 2082-0089 Rok 4

SĄD OSTATECZNY HANSA MEMLINGA W KOŚCIELE W MIERZESZYŃNIE NA WYŻYNIE GDAŃSKIEJ
DIE JÜNGSTE GERICHOT VON HANS MEMLING IN DIE KIRCHE VON MEISTERSWALDE
AUF DER DANZIGER HÖHE

DIE ZEITUNG DER KATHOLISCHEN PFARRGEMEINDE
DES HL. APOSTELS BARTHOLOMÄUS IN MEISTERSWALDE

BEI DEM HL. BARTHOLOMÄUS IN MEISTERSWALDE

NUMMER 39(106) MEISTERSWALDE, WEIHNACHTEN 2013 ISSN 2082-0089 4.JG.

Archidiecezja Gdańska
PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pn. św. Bartłomiej Apostoła
ul. Wołności 17
83-041 MIERZESZYŃ
tel. fax (0948) 58 682 81 78

Mierzyszyn, 22 grudnia 2013 roku

Szanowny Pan
WOJCIECH BONISLAWSKI
Dyrektor Muzeum Narodowego w Gdańsku

Panie Dyrektorze,

Od kilkudziesięciu lat sławny obraz Hansa Memlinga „Sąd Ostateczny” przechowywany jest i eksponowany w Muzeum Narodowym w Gdańsku. Jak wiemy, dzieło to ma bogatą historię. Przez kilka ostatnich lat będąc proboszczem w Mierzyszynie na Wyżynie Gdańskiej spotykam dawnych mieszkańców tej wsi, którzy przyjeżdżają głównie z Niemiec. Rozmawiamy na tematy historyczne..., w których pojawia się sprawa obrazu Memlinga. Ludzie ci twierdzą, że na przełomie lat 1944-1945 „Sąd Ostateczny” był przechowywany w kościele ewangelickim w Mierzyszynie (obecnie kościół poewangelicki Najświętszego Serca Pana Jezusa). Inne źródła podają np. góry Rhon w Turynii. W ostatnim czasie przeczytałem w „Danziger Rundschreiben” interesujący referat pani Evy Jahr (przesyłam przedruk tego artykułu w naszej gazecie parafialnej), w którym także wzmiankuje o ukryciu obrazu w Mierzyszynie przed zbliżającą się Armią Czerwoną.

Bardzo proszę o przyjęcie tych gazet. Jeżeli Pan Dyrektor uzna ten artykuł za nie mający sensu proszę tę gazetę wyrzucić na makulaturę. I z góry przepraszam za „zawracanie głowy”.

Życzę Panu Dyrektorowi wszystkiego dobrego w nadchodzącym Nowym Roku 2014.

Z wyrazami szacunku:

PROBOSZCZ
Parafii św. Bartłomieja Apostoła
w Mierzyszynie
ks. Andrzej Sowiński

GAZETA PARAFII ŚW. BARTŁOMIEJA APOSTOŁA W MIERZESZYŃNIE

U ŚW. BARTŁOMIEJA W MIERZESZYŃNIE

Numer 1 (107) Mierzyszyn, styczeń 2014 r. ISSN 2082-0089 Rok 5

POŚWIĘCENIE KOPII TRYPTYKU HANSA MEMLINGA
SĄD OSTATECZNY W MIERZESZYŃNIE
25 grudnia 2013 roku

Panie, nasz Boże, nikt nigdy nie oglądał Ciebie; uczynił to dopiero Twój Syn, Jezus Chrystus. On jest obrazem Twoim, odblaskiem Twojej chwały i odbiciem Twojej istoty. Prosimy Cię, pobłogosław ten wizerunek Sądu Ostatecznego. Mimo jego perspektywy napelnia nas radość płynąca z nadziei, że Ty miłosierny Panie zaliczysz nas do grona sprawiedliwych, przemienisz nas łaską świętości i wprowadzisz do swojej chwały. Niech ta Twoja nadzieja dodaje nam odwagi i umacnia w dobrym każdego dnia naszego życia. Dobry Boże, spraw abyśmy stale wpatrując się w oblicze Chrystusa, naśladowali przykład Jego życia i starali się coraz bardziej do Niego upodobnić, aż ujrzymy Go kiedyś twarzą w twarz, tam, gdzie z Tobą żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

DIE ZEITUNG DER KATHOLISCHEN PFARRGEMEINDE
DES HL. APOSTELS BARTHOLOMÄUS IN MEISTERSWALDE

BEI DEM HL. BARTHOLOMÄUS IN MEISTERSWALDE

Nummer 22 (339) Meisterswalde, Juni 2019 ISSN 2082-0089 10.Jg.

Pismo przeznaczane jest wyłącznie do użytku wewnętrzznego członków wspólnoty parafialnej w Mierzyszynie.

SĄD OSTATECZNY HANSA MEMLINGA W KOŚCIELE
W MIERZESZYŃNIE NA WYŻYNIE GDAŃSKIEJ

DIE JÜNGSTE GERICHOT VON HANS MEMLING IN DIE KIRCHE
VON MEISTERSWALDE AUF DER DANZIGER HÖHE

HISTORIA Z MIERZESZYNA

Historia II wojny światowej jest ciągle odkrywana. Te odkrycia ukazują nam kolejne, nowe fakty. Wojna zawsze pozostaje dramatem ludzkości. Nigdy nie ma tu „wygranych”. Po wojnie pozostaje smutek i głęboka refleksja: dlaczego dochodzi do takich zdarzeń? Odpowiedź kryje się niewątpliwie w ludzkim grzechu, w odrzuceniu dobra, w odrzuceniu Boga. Minęły dziesiątki lat po zakończeniu tej straszliwej wojny a mimo to refleksja na jej temat jest żywa, choć tak bardzo zróżnicowana. Patrzymy na nasze rodziny, na naszych przodków... Chyba nie ma rodziny, która nie została dotknięta tym dramatem.

Jakaś „refleksją wojenną” pozostają także nasze miejscowości, które obecnie zamieszkujemy. Mierzyszyn. Dramat wojny. Jej początki. Tragedia związana z osobą ks. Jana Pawła Aeltermanna, proboszcza Parafii św. Bartłomieja Apostoła Mierzyszyn – Przywidz. Znamy dobrze to smutne wydarzenie. Kapłan zamordowany przez swoich rodaków. Zamordowany za głoszenie prawdy, obronę wiary, troskę o człowieka.

Wojna to także inne wydarzenia. Niszczenie kultury, zabytków, a także próby ich ochrony. Niektórzy Niemcy byli świadomi fatalnych skutków wojny. Byli tacy, którzy nie godzili się z głupotą faszyzmu, hitleryzmu. Byli tacy, którzy mieli na uwadze troskę o dziedzictwo ludzkości, w tym zabytków. I tak było z zabytkami kościoła protestanckiego Panny Marii (obecnej Bazyliki NMP) w Gdańsku. Ostatnie lata wojny to ratunek, tego co się „dało” ocalić. I tak było m.in. ze sławnym dziełem Hansa Memlinga „Sąd Ostateczny”. Dzieło to zostało wywiezione przez grupę Niemców i uratowane przed kompletnym zniszczeniem. Umieszczono je w kościele ewangelickim w Mierzyszynie. Było eksponowane w głównym ołtarzu, w centralnym miejscu. Fakt ten został ostatnio potwierdzony dzięki pracy i odkryciom pani Magdaleny Podgórzak – Sekretarza Muzealnej Komisji Zakupów z Muzeum Narodowego w Gdańsku. Pani Magdalena Podgórzak „odkryła” w Instytucie Herdera w Marburgu w Niemczech, archiwalne fotografie kościoła ewangelickiego w Mierzyszynie z okresu II wojny światowej. Fotografie te są absolutnym dowodem pobytu oryginału dzieła Hansa Memlinga w mierzyszynskiej świątyni protestanckiej. Niniejsza gazeta parafialna na pierwszej i ostatniej stronie ukazuje ten dowód. Rzeczywiście, dzięki pani Magdalenie Podgórzak, wojenna historia gdańskiego „Sądu Ostatecznego” musi być mocno skorygowana! Dzięki pani Magdaleno! Gratulacje!

Wcześniej, pod koniec 2013 roku nasza mierzyszynska gazeta rozpisywała się na temat pobytu dzieła Memlinga w Mierzyszynie (zob. „U św. Bartłomieja w Mierzyszynie” nr 39/106/, Boże Narodzenie 2013r.). Proboszcz Parafii św. Bartłomieja Apostoła skierował nawet odpowiednie pismo na ten temat do Dyrektora Muzeum Narodowego w Gdańsku pana Wojciecha Bonisławskiego. Ks. proboszcz także „błyskawicznie” zamówił kopię

dzieła (50% wielkości oryginału) umieścił ją na bocznej ścianie prezbiterium i uroczyście poświęcił w czasie Pasterki 2013 roku (zob. tamże nr 1/107/, styczeń 2014 r.). Jednak sprawa chyba „ucichła”. Czy nikt nie dowierzał tej prawdzie historycznej? Po przeszło pięciu latach od tego faktu sprawa ujrzała „mocne światło prawdy”! Mamy stare mierzyszynskie fotografie, które ukazują dzieło Hansa Memlinga we wnętrzu naszego kościoła, ale także, częściowy, dawny wystrój świątyni. To cieszy, że prawda o przechowywaniu „Sądu Ostatecznego” Hansa Memlinga w czasie II wojny światowej w mierzyszynskim kościele została dobrze udokumentowana.

Na koniec przytoczę fragment listu pana Mariusza Czerwińskiego skierowanego do mierzyszynskiego proboszcza. „*Tak sobie pomyślałem, jakby rzeczywiście pójść w pełną rekonstrukcję. Mało jest takich przypadków, żeby mieć takie zdjęcia, które pokazują wygląd środka kościoła (chodzi o prezbiterium z malowidłami korony z krzyżami, o chrzcielnicę, o zdobienia na ścianach – nad witrażami widać zawiasy). Po co głowić się nad wymyślaniem nowego wystroju kościoła, skoro mamy podaną instrukcję, jak osiągnąć pierwotny, oryginalny wystrój? Myślę, że kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa w Mierzyszynie poprzez to historyczne wydarzenie został w sposób szczególny wyróżniony, i dzisiaj jest w szczególny sposób upoważniony do tego, by w jego prezbiterium znalazła się dobra kopia malarska, albo może płaskorzeźba w drewnie ‘Sądu Ostatecznego’ Hansa Memlinga. Wiem, że to podraża kosztą, ale może udałoby się pozyskać jakieś dofinansowanie (myślę, że jest większe prawdopodobieństwo, niż gdyby robić nowy wystrój według współczesnego projektu). To jest potwierdzenie takiego odkrycia historycznego, że nawet ‘w głowie się nie mieści’. Tak bujna historia obrazu, i w niej jest miejsce upamiętnienia jej części w kościele w Mierzyszynie. ‘Sąd’ Memlinga i ‘Dama z łasiczką’ Leonarda da Vinci – to dwa największe światowej sławy dzieła malarskie, które przetrwały w Polsce (...). Myślę, że warto zastanowić się nad tym... Obecność dobrej kopii tryptyku Memlinga w dużym kościele nie jest kaprysem artystycznym, moim ‘widzi mi się’, ale ma historyczne uzasadnienie, kilkuletnią ekspozycją. To wyróżnienie i zobowiązanie dla naszego kościoła. To coś wspaniałego! Każdemu odwiedzającemu ten kościół można potem opowiadać dlaczego akurat w tej świątyni znajduje się wierna kopia ‘Sądu Ostatecznego’ Hansa Memlinga. To jest wspaniała opowieść (...)*”.

Każdy z nas może mieć swoje osobiste zdanie w tej sprawie. Jednak napawa nas dumą i radością, że niewielki Mierzyszyn ma też swoją bogatą i piękną historię! Pozdrawiam Wszystkich serdecznie!

ks. ANDRZEJ SOWIŃSKI

proboszcz Parafii św. Bartłomieja Apostoła
w Mierzyszynie

Altar „Jüngstes Gericht“ in der evangelischen Kirche Meisterswalde

W kościele ewangelickim w Mierzeszynie podczas II wojny światowej „Zamknięty” tryptyk Hansa Memlinga „Sąd Ostateczny”

INTERNETSEITE UNSERER PFARREI: www.parafia.i3k.pl

Kontonummer der Pfarrei: Parafia św. Bartłomieja Apostoła w Mierzeszynie
PL348335000303243720000001 Kod BIC/SWIFT: GBWCPLPP
Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim Oddział Trąbki Wielkie

Hl. Bartholomäus in Meisterswalde - Die Zeitung der Katholischen Pfarrgemeinde des Hl. Apostels Bartholomäus in Meisterswalde
Chefredakteur: Pfr. Andrzej Sowiński, Stellvertretender Redakteurin: Irena Krzemińska, technischer Redakteur: Franciszek Sowiński.
Herausgeber: Pfarrgemeinde des Hl. Apostels Bartholomäus, ul. Wolności 17, 83-041 MIERZESZYN, POLEN, Tel.: (0048) 58 682 8178,
e-mail: mierzeszyn@diecezja.gda.pl Preis: freiwillige Gabe, wir zählen auch auf Sponsoren für die Zeitschrift.